

UÇURTMA BAYRAMLARI

“Gel uçurtma bayramları var

**Haydi sevin de gel
Ölümsüz özgür çocukluğuna
Yeniden yol ver
Haydi koş haydi gel
Bir avuç sevinç al annenden
Bana da biraz ver”
Sezen Aksu, 2009**

Çocukluğumuzda hangimiz beyaz bir kağıdı ya da defterimizin ortasından kopardığımız bir yaprağı “şeytan uçurtması” yapıp göğe salmadık.

Mahallelerin bu kadar tikiş tepiş olmadığı, gökdelenlerin göğü delmediği günlerde sokak aralarında koşturarak göğü yırtmadık mı uçurtmalarımızla. Güneşli günde yağın yağmurun ardından gökkuşağının renklerine katmadık mı uçurtmamızın renklerini...

Uçurtmalar sevinç ve heyecandı çocukluğumuzda. Belki de ilk üzüntümüzü uçurtmamızın elektrik tellerine takılmasıyla yaşadık; ya da üzüntü paylaşmayı da uçurtmalar sayesinde öğrendik, uçurtması tele takılan arkadaşımıza teselli verirken.

Oyun ve oyuncakların tarihi şüphesiz insanlık tarihi kadar eskidir. İnsan; oyun oynayan bir varlık olarak, oyuncak dünyasında geniş yelpazeye sahiptir. Kişisel tarihimize baktığımızda çocukluğumuzun unutulmaz oyuncakları arasında uçurtmanın yeri bambaşkadır.

Mahalle kültürünün yaşadığı yıllarda; babalarımız ya da mahallenin büyük ağabeyleri çocukları toplar, hep beraber uçurtma yapılırdı. Kırtasiyelerden alınan elışı kağıtlarla, marangozların artık tahtalarından yapılan çıtalar getirilirdi. Sevinçle ve heyecanla yapılırdı uçurtmalar. Bu sevimli oyuncağın tarihinin, çok farklı temellere dayandığını kocaman insanlar olduğumuzda öğrendik.

Budizme göre uçurtma, hasadın ve toprakların daha bereketli olması için gökyüzüne gönderilir. Uçurtmalar Tanrı'ya güzellikler için gönderilen bir dileğin sembolü olur.

Budizmin yaygın inanış olarak görüldüğü, Çin'de hızla yayılır. Hatta Çin'in Weifeng şehri uçurtmacıların başkenti olarak anılır. Uçurtmanın, gökyüzüne törenlerle gönderilerek, uğursuz ve olumsuz güçleri uzaklaştırdığına inanılır. Bu nedenle güçlü ve koruyucu sembol çizimlerinin olduğu uçurtmalar yapılır.

Uçurtmanın ortaya çıkışı hakkında çeşitli efsaneler de vardır. Bir efsaneye göre; rüzgarlı bir havada bir Çinli şapkasının uçmasını önlemek için ona bir ip bağlar ve böylece ilk uçurtmayı yapmış olur.

Uçurtma Çin`den, Kore ve Hindistan`a giden tüccarlar tarafından tüm Asya kıtasına yayılır. Uçurtma gittiği her ülkede o ülkenin kültür öğelerinden izler taşıyarak, varlığını sürdürür. Misafir olduğu her ülkede uçurtmalara farklı anlam, amaç ve özellikler yüklenir.

Uçurtmanın tarihinde Hindistan`daki kayıtlara ise 1500`lü yıllarda minyatürlerde rastlanır. Bu resimlerde genç bir adamın, görüşmesine izin verilmeyen sevgilisine mesaj ulaştırmak için uçurtmayı beceriyle kullandığını görürüz.

Hangi kültürde olursa olsun, uçurtmanın üzerinde sembol ve figürler kullanılır. Bu semboller farklı dilekleri dile getirmesinin yanı sıra farklı renklerle de anlamlarını güçlendirir.

Uçurtmanın batıdaki serüveni Marco Polo ile başlar. Vazgeçilmez kültür taşıyıcıları olan tüccarlar bu alanda da tarih sahnesinde rollerini alırlar.

Uçurtma batıya geldiğinde çok büyük bir heyecanla karşılanır. Merak uyandıran yeni bir oyuncaktır. Ancak uçurtma, batı kültürü üzerinde neredeyse hiçbir etkide bulunamaz. Doğudaki anlam derinliği bu yolculuk sırasında gerilerde kalır.

Uçurtma batıdaki serüvenine bilim alanında devam eder. Benjamin Franklin ve Alexander Wilson, uçurtmaları rüzgar ve hava akımları üzerindeki bilgilerini arttırmak için kullanırlar. Sir George Caley, Samuel Langley, Lawrence Hargrave, Alexander Graham Bell ve Wright Kardeşler uçurtmalarla deneyler yapar ve bu deneyler uçakların yapılmasında çok faydalı olur.

George Pocock adlı bir öğretmen 1822`de at arabasını çekmek için uçurtmadan yararlanır.

I. Dünya Savaşı sırasında, İngiliz, Fransız, İtalyan ve Rus orduları düşmanların yerlerini belirlemek ve işaretlemek için uçurtmaları kullanılır.

II. Dünya Savaşında ise, Harry Saul`un Hücum Uçurtması(Barrage Kite) uçakların hedeflere yakın olabilecek kadar alçaktan uçmalarını önler. Denizde kaybolan pilotlar bir Gibson Girl-box uçurtması uçurur ve böylece yerleri tespit edilir. Uçaklardan yararlanan yerler arttıkça, uçurtmalar daha az kullanılır olur ve daha çok eğlence maksatlı uçurulmaya başlanır.

Güçlü bir kültür ögesi olan uçurtma, her toplumda, dolayısıyla her yeni kültürde kendine bir ifade alanı bulur. Ancak bu ifadeler uçurtmanın tarihinde de görüldüğü gibi köklü ve bambaşka anlam değişikliklerine doğru değişim gösterir.

Alaçatı`yı bir sörf cenneti yapan rüzgârdır. Şimdi Alaçatı`nın rüzgârına rengarenk uçurtmalarımızı bağlayacağız. İçinizdeki çocukluğu, çocuksuluğu, heyecanları, renkleri bağlayıp bir ipin ucuna, Alaçatı`nın rüzgârıyla göğe salmaya ne dersiniz.

Bu rengârenk davet bizim...

ALAÇATI UÇURTMA FESTİVALİ 2012

CADDE 75 OTEL (www.cadde75otel.com)

OKŞAN&LEMİ RESİMCİOĞLU

0532 277 05 62 (lemi@cadde75otel.com)

SEDİRLİ EV (www.sedirliiev.com)

ZEYNEP ERDEM

0530 512 04 94 (zeynep@sedirliiev.com)

